שתי נשים שנשבו. לומר ר״י דלא גרסינן וזאת לומרת נשביתי וטהורה אני כו׳ דלא וזאת לומרת טהורה אני להם דלהיכא עדים שנשבו מיירי ומיהו יש לקייס הגירסא דמיירי לחינהו לן ידעי לחיכא עדים ומשמעינן לחפילו הכי לא מהימני:

אין רישא ופיפא דאיכא עדים ומצינתא דליכא עדים. משמע לן פריך הא תו למה לי למיפך לשנויא דכל פפא להשמע לשנויך כולהו אני טהורה וחברתי טמאה משמעינן כיון דליכא עדים לא מהימנת לנפשה ואני וחברתי טמאה משמעינן לנא״ג דליכא עדים מהימנת לחברתה היכא דליכא עדים ומשתריא חברתה לפומא דנפשה ואני וחברתי טהורה משמעינן לנא״ג דליכא עדים מהימנת לחברתה דריפא ליכא לשוקמי דליכא עדים ואין נראה דלי דליכא עדים היינו מלינתא לנא דליכא עדים מיירי ומ״מ לישטיך לה סיפא לשמעינן דנאמנת לחברתה ונא״ג לנא פפלה נפשה והיה לנו לחוש לגוולים לפילו הכי מהימנא[ג]: **הא** תו למה לי היינו **רישא**. ול״ת ואמאי לנ לקאמר הכא מריפא דריפא דקאמר נשמון להא שמעינן מריפא דריפא לשיני שויתה לנפשה חמיכה לשיקורא וחברתה משתריא לפומא דריפא ד) וי״ל להכא ניחא ליה למינקט סיפא דיהיינו ריפא משום מריפא דריפא: **דאיכא** דדרא דממונא. פירש ר״ח שהאומר הוא מוחזק בשדה אבל העדים אין בידם לכוס: **אבל** הכא דליכא דדרא דממונא **לא**. קשה לרשב״ם הא לישטיך גבי עדים לשמעינן דמהימני דמגו לפסול השטר להא נא״ג דר׳ מאיר פליג אסיפא מודה בריפא נשביתי

מתני׳ שתי נשים שנשבו זאת אומרת נשביתי וטהורה אני וזאת אומרת נשביתי וטהורה אני אינן נאמנות [א]ובזמן שהן מעידות זו את זו הרי אלו נאמנות: **גמ׳** ת״ר [ב]אני טמאה וחברתי טהורה נאמנת אני טהורה וחברתי טמאה אינה נאמנת אני וחברתי טמאה נאמנת על עצמה ואינה נאמנת על חברתה אני וחברתי טהורה נאמנת על חברתה ואינה נאמנת על עצמה אמר מר אני טהורה וחברתי טמאה אינה נאמנת היכי דמי אי דליכא עדים על עצמה אמאי לא מהימנא נשביתי וטהורה אני קאמרה אלא פשיטא דאיכא עדים אימא מציעתא אני וחברתי טמאה נאמנת על עצמה ואינה נאמנת על חברתה ואי דאיכא עדים אמאי לא מהימנא אלא פשיטא דליכא עדים אימא סיפא אני וחברתי טהורה נאמנת על חברתה ואינה נאמנת על עצמה ואי דליכא עדים אעצמה אמאי לא מהימנא אלא פשיטא דאיכא עדים רישא וסיפא דאיכא עדים מציעתא דליכא עדים אמר אביי אין רישא וסיפא דאיכא עדים מציעתא דליכא עדים רב פפא אמר כולה דאיכא עדים ואיכא עד אחד דקא אפיך אמרה אני טמאה וחברתי טהורה ואמר לה עד אחד את טהורה וחברתך טמאה שויתא לנפשה חתיכה דאיסורא חברתה משתריא אפומא דידה אני טהורה וחברתי טמאה ואמר לה עד אחד את טמאה וחברתך טהורה איהי כיון דאיכא עדים לאו כל כמינה חברתה משתריא אפומא דעד אני וחברתי טמאה ואמר לה עד אחד את וחברתך טהורה איהי כיון דאיכא עדים לאו כל כמינה חברתה משתריא אפומא דעד הא תו למה לי היינו רישא דרישא מהו דתימא כי מהימנא במקום דפסלה נפשה אבל במקום דמכשרא נפשה אימא לא מהימנא קא משמע לן: **מתני׳** [ג]וכן שני אנשים [ד]זה אומר כהן אני וזה אומר כהן אני אינן נאמנין [ה]ובזמן שהן מעידין זה את זה הרי אלו נאמנין [ו]רבי יהודה אומר [ז]אין מעלין לכהונה על פי עד אחד אמר רבי אלעזר אימתי במקום שיש עוררין אבל במקום שאין עוררין מעלין לכהונה על פי עד אחד רשב״ג אומר משום רבי שמעון בן הסגן מעלין לכהונה על פי עד אחד: **גמ׳** כל הני למה לי צריכי דאי תנא מודה רבי יהושע משום דאיכא דדרא דממונא אבל עדים דליכא דדרא דממונא אימא לא ואי תנא עדים משום דלעלמא אבל איהו דלנפשיה אימא

לחפי׳ במקום עד כשר: **מתני׳** וכן שני אנשים. לא גרסינן שנשבו: **אין** נאמנים. ליתי להן תרומה: **ובזמן שמעידין זה אם זה.** שכל אחד אומר אני ומכרי כהן: **רבי יהודה אומר אין מעלין לכהונה על פי עד אחד.** ואפילו היכא דליכא גוולין וכל שכן היכא דליכא למיחש לגוולין העד אומר אני ואני עליך: **עוררין.** שקורין עליו אם פסול: **מעלין.** היכא דליכא גוולין. והיינו דליכא דין ר׳ לנעזר לתנא קמא דר׳ יהודה: **רבן שמעון בו׳.** בגמ׳ [כו.] מפרש מאי ניייהו: **גמ׳** לא הני. דתנא מתניתין לשמעינן לפפא שאסר הוא הפה שהתיר: משום דליכא דדרא דממונא. הלכך אי לאו דפסיעה מלמא שלקחה מלניו לא היה אומר שלא מכיר היתה וגורס לעצמו הפסד ממון וכשאומר תחלת דבריו על אם סופו אמרו לגמור בהן ולקחתיה היתכן: **אבל עדים.** שאמרו כתב ידיהו הוא: **דליכא דדרא דממונא.** לגבייהו דלימטיגהו פסידא בהאי עדות: **אימא נא.** לימהמנו למימר מנוסין הייגו דמעיקרא כי אמרו כתב ידיהו הוא מדעתא דסהדותא אמרו ולאו למיגמר מיגמר בה הכי קאמינא לן: **לעולם.** אין הדבור מחכרון מהני לעצמו אלא לאחרים ומשום אחריס לא הוו הדרי בעלמייהו אבל אילו גופיה לנפשיה מהני כי הדר ואמר לקחתיה: משום **מתני׳ שתי נשים שנשבו.** שיש עדים שנשבו: **שמעידות זו את זו.** כל אחת אומרת אחרתי טהורה: **הרי אלו נאמנות.** דנשבויה הקילו להאמין עד אחד ואפילו אשה: **גמ׳ נאמנת.** על הכל: **אינה נאמנת.** על כלום. ולקמיה מפרש לה לכולה: **אי דליכא עדים.** שנשבו: **אלא פפיעה דליכא עדים.** הלכך מעלמה אינה נאמנת לטהרה וחברתה נמי אע״ג דאין מאמין מחזקת טמאה קיימת אהוא לאו משום הימנותא דהך הוא דנלאו מהדותא דידה נמי בחזקת טומאה היא: **ואינה נאמנת על חברתה.** על כרחך משמע דחברתה בחזקת טהורה קיימת דנשלמא אינה נאמנת דריפא ליכא ע״ג דאכולה מילתא משמע שייך למיתנייה משום דידה אלא הכא דנשלמא תנא אינה נאמנת על חברתה קשה: **אלא פפיעה דליכא עדים.** ומדיהה מהימנת דשויתה לנפשה חמיכה לשיקורא: **דאפיך.** מיפך את כל דנריה: **חברתה משתריא לפומא דידה.** דנשבויה המיגו חכמים עד אחד להקל ואפילו עבד או שפחה כדקתני מתני׳ (לקמן דף כז.) אם יש להן עדים אפילו עבד כו׳ וכל שכן סיפא אני וחברתי טהורה נאמנת על חברתה ואינה נאמנת על עצמה ואי דליכא עדים אעצמה אמאי לא מהימנא אלא פשיטא דאיכא עדים רישא וסיפא דאיכא עדים מציעתא דליכא עדים אמר אביי אין רישא וסיפא דאיכא עדים מציעתא דליכא עדים רב פפא אמר כולה דאיכא עדים ואיכא עד אחד דקא אפיך אמרה אני טמאה וחברתי טהורה ואמר לה עד אחד את טהורה וחברתך טמאה שויתא לנפשה חתיכה דאיסורא חברתה משתריא אפומא דידה אני טהורה וחברתי טמאה ואמר לה עד אחד את טמאה וחברתך טהורה איהי כיון דאיכא עדים לאו כל כמינה חברתה משתריא אפומא דעד אני וחברתי טמאה ואמר לה עד אחד את וחברתך טהורה איהי שויתא לנפשה חתיכה דאיסורא חברתה משתריא אפומא דעד הא תו למה לי היינו רישא מהו דתימא כי מהימנא במקום דפסלה נפשה אבל במקום דמכשרא נפשה אימא לא מהימנא קא משמע לן: **מתני׳** [ג]וכן שני אנשים [ד]זה אומר כהן אני וזה אומר כהן אני אינן נאמנין [ה]ובזמן שהן מעידין זה את זה הרי אלו נאמנין [ו]רבי יהודה אומר [ז]אין מעלין לכהונה על פי עד אחד אמר רבי אלעזר אימתי במקום שיש עוררין אבל במקום שאין עוררין מעלין לכהונה על פי עד אחד רשב״ג אומר משום רבי שמעון בן הסגן מעלין לכהונה על פי עד אחד: **גמ׳** כל הני למה לי צריכי דאי תנא מודה רבי יהושע משום דאיכא דדרא דממונא אבל עדים דליכא דדרא דממונא אימא לא ואי תנא עדים משום דלעלמא אבל איהו דלנפשיה אימא

מתני׳ זה אומר כהן אני. עיין בהגרי״ם פ״ה דגיטין סי׳ ח בשות י:

מוסף רש״י

אין מעלין לכהונה. להחזיק אדם בכהן לאכול בתרומה ולעבוד בעזרה ולישא את כפיו, על פי עד אחד. המעידו שהוא כהן כדמפרש ר׳ אלעזר לקמיה (רשב״ם ב״ב לא:). **אמר רבי אלעזר אימתי.** אין מעלין ע״פ עד אחד, בזמן שיש. על הכהן, עוררין. עדים הפוסלים אומר, ולפיכך דברי ר׳ יהודה בא ולא לחלוק עליו, **אבל במקום שאין עוררין.** אלא קול פסול בעלמא, **מעלין להכהונה על פי עד אחד.** שמכחיש את הקול (שם).

תוספות רי״ד (המשך)

דר״ח. זו אומרת נשביתי וטהורה אני וזו אומרת נשביתי וטהורה אני. לסוף עול אתו שבורייהו. א״ר חנינא בנת מוריין אינן. פי׳ בנות אדם גדול ובעל הוראה הן שידעו לעשות כך. ואיגלאי מילתא דבנתיה דמר שמואל אינן. א״ל ר״י לרשב״א כהנא פוק איטפל בקרובותיך. פי׳ [קח] א׳ מהן שהן קרובותיך. א״ל לר״ח והא איכא עדי טומאה שראוה כשנטמאה עם העובדי כוכבים. ודילמא אתו לקמן למחר לאחר שתנשא. א״ל השתא מיהו ליתנהו פי׳ קודם נשואין. ומשום דלמא אתו לא (אהדרינן) [אסרינן] להו השתא עדים בצד אסתן ותאסר. פי׳ אסתן. צפון. כמו יומא דאיסתנא. מצפון תפתח הרעה. פי׳ העדים המכירים הן בבבל ואנחנו כאן וניחוש שמא יבואו ויעידו על הטומאה ולכולי האי לא חיישינן. ומותרות הן לכהונה אח״כ ודאי אם יבואו תצא ובניה חללים. אבל מסתמא לא חיישינן דאחזוקי איסורא לא מחזקינן ואלו ה׳ קרובים (לא) [לנו] היינו חוקרים אותם טרם שנתירם לנשא. עכשיו שהן רחוקים ממנו. לכולי האי לא חיישינן: **מתני׳** שתי נשים שנשבו ז״א נשביתי וטהורה אני וז״א נשביתי וטהורה אני אינן נאמנות. ובזמן שמעידות זו ע״ז הרי אלו נאמנות פי׳ שנשבו בידוע בגוון שיש עדים שנשבו הלכך אין נאמנות להעיד כל א׳ וא׳ בפ״ע. ובזמן שמעידות זו ע״ז שכל

תורה אור השלם

1. וְיֹאמַר שִׁמְשׁוֹן תָּמוּת נַפְשִׁי עִם פְּלִשְׁתִּים וַיֵּט בְּכֹחַ וַיִּפֹּל הַבַּיִת עַל הַסְּרָנִים וְעַל כָּל הָעָם אֲשֶׁר בּוֹ וַיְהִי הַמֵּתִים אֲשֶׁר הֵמִית בְּמוֹתוֹ רַבִּים מֵאֲשֶׁר הֵמִית בְּחַיָּיו:

שופטים טז ל

גליון הש״ס

מסורת הש״ס

ע) [תוספתא פ״ב], ב) ג״כ לג:, ג) [והיינו שיטת לקמן דלא פליגי אסיפא והוה מני למיפך דסתם ועוד. מ״ן], ד) [ול״ל דס״ד דהיא מהימנא עופי מעד אחד כפי שנשבית עמה יולדת יומר. מ״ן],

עין משפט נר מצוה

עח א מיי׳ פי״ח מהל׳ אישות הלכ׳ יז סמג לאוין קכו טוש״ע אה״ע סימן ו סעיף ה:
פ ב מיי׳ פ״כ שם הלכ׳ יג סמג לאוין קכב קכו טוש״ע שם סימן ג סעיף ג:
פא ג מיי׳ שם הלכה יח טוש״ע שם סעיף ד:
פב ד מיי׳ שם הלכה ג:

תוספות רי״ד

הזמה גמורה. כיון שאומרי׳ להם והלא עמנו הייתם יחד במקום פ׳ כל היום כלו ואנו לא ראינו. ואתם האיך ראיתם ובהזמה האמינה התורה האחרונים ובטלי עדות הראשונים והלכך טעמא דאמרי לא ראינה דאינה ראיה דתצא ול״א אי איתא דקדיש קלא אית לה ואפתי הזמה הוא. אבל אם העידו עדות ברורה כיון דמזמים את הראשונים ג) תנשא לכתחלה: סיפא ב׳ אומרים ראינוה שנתגרשה וב׳ אומרים לא ראינוה שנתגרשה ה״ז ל״ת. ואם נשאת לא תצא מאי קמ״ל אע״ג דדיירו בחצר א׳ היינו הך מ״ד גבי קידושין הוא דעבידי אינשי דמקדשי בצנעא אבל גירושין אי איתא דאיגרשא קלא אית לי׳ למילתא קמ״ל דעבידי אינשי דמגרשי בצנעא פירוש ואפ״ה לכתחלה לא תנשא משום ולווזת שפתים הרחק ממך: **מתני׳** האשה שאמרה נשביתי וטהורה אני נאמנת שהפה שאסר הוא הפה שהתיר. ואם יש עדים שנשבית והיא אומרת טהורה אני אינה נאמנת ואם משנשאת באו עדים ה״ז ל״ת. פי׳ נשביתי לבין העובדי כוכבים וטהורה אני שלא נבעלתי לעובד כוכבים ואם דמתני׳ לה אורישא כ״ש אסיפא דבשבויה הקילו. פי׳ דחששא בעלמא הוא דאיכא שמא נבעלה לעובד כוכבים ונפסלה לכהונה. ומאן דמתני׳ לה אסיפא אבל אורישא לא. לימא בדר״ה קמיפלגי דאמר ר״ה האשה שאמרה לבעלה גרשתני נאמנת חזקה אין אשה מעיזה בפני בעלה. פי׳ דמאן דמתני לה אורישא אית ליה דר״ה ומאן דמתני לה אסיפא ל״ל דר״ה. לא דכ״ע א״ל דר״ה פי׳ ואע״ג דבחזקת (טומאה) [נשואה] קיימא דהלכתא כוותיה. מר סבר כי אתמר דר״ה בפניו אבל שלא בפניו מעיזה ג). פי׳ דוקא כשנשאת ואח״כ באו עדים סמכי׳ אהך חזקה אפילו שלא בפניו. אבל אם לא נשאת לא סמכי׳ אהך חזקה כי היכי דסמכי׳ עלה בפניו דלא דמי שלא בפניו כבפניו: ואם משנשאת באו עדים ה״ז ל״ת. אמר שמואל. לא נשאת ממש אלא כיון שהתירוה לינשא אע״פ שלא נשאת. והא ל״ת קתני. ל״ת מהתירא הראשון: ת״ר אמרה נשביתי וטהורה אני ויש לי עדים שטהורה אני פי׳ שהיו עמי תמיד שלא נתיחדתי עם עובד כוכבים אין אומרים נמתין לה עד שיבואו עדים אלא מתירין אותה מיד. התירוה לינשא ואח״כ באו עדים ואמרו לא ידענו ה״ז ל״ת. פי׳ אע״פ שבאו אותם העדים שאמרה האשה ושאלנו אותן ואמרו לא ידענו. אין אומרים כיון שנמצאו דבריה שקר תצא. אלא ל״ת ואם באו עדי טומאה אפילו יש לה כמה בנים תצא. פי׳ דנבעלה לעכו״ם הוי לה זונה ובניה הם חללים; בנתי׳ דמר שמואל אשתבייך. אסקינהו לארעא דישראל. אוקימנהו לשבוינהו אבראי. פי׳ שלא יבאו לפני ב״ד ולא ידעו ב״ד שהן שבויין אלא ע״פ עצמן ויתירום עיילו אינהו לבי מדרשא

ג) הכהנ ל״ע לחמי מיכא לחוקמי להעידו עדות כרוכה ומ״מ לא הוי הזמה כגון לחמרו דהמקדש היה עמנו במקום פלוני אז דלמינו דזכך הקדושין כגון זו ולא היה קידושין כלל. ד) ל״ל ומר סבר לחפי׳ שלא בפניו ממי מיכא מעיזה פי׳ דוקא.